

Všechno má určenou chvíli a veškeré dění pod nebem svůj čas: je čas rození i čas umírání, čas sázet i čas trhat; je čas zabít i čas léčit, čas bořit i čas budovat; je čas plakat i čas smát se...; je čas milovat i čas nenávidět, čas boje i čas pokoje.

(Kazatel 3,1-8)

12. ledna 2022

Milé sestry a bratři,

ještě stále stojíme na počátku roku a před námi je zdánlivě mnoho času, přesto ale soustředme pozornost jen na přítomný okamžik, konkrétně na zásadu tří vteřin, je poučná pro každého. Znali ji japonští samurajové, přednáší o ní Petr Ludwig, autor bestselleru o prokrastinaci, což je chorobné odkládáním povinností, a mluví o ní i Roman Šťastný alias Diesel II., když učí sebeobraně. Jednoduše řečeno, v určitých situacích, kdy jde do tuhého a může se jednat o život nebo i jen o projev obyčejné lidské slušnosti, má člověk k dispozici dvě, maximálně tři vteřiny na rozhodování. Jakýsi rozhodovací mechanismus v něm napovídá, co je správné udělat tady a teď. Ale pokud se člověk nerozhodne včas, pokud hned nesebere odvahu k činu, nastane okamžik racionalizace a člověk si začne vysvětlovat a omlouvat, proč se nezachoval správně. Mnoho rozumných důvodů najde, aby obhájl a vysvětlil neobhajitelné.

Tři vteřiny je krátká doba, ale stačí na to, aby člověk zastavil u autonehody, aby se rozhodl vytočit číslo policie nebo záchranné služby, aby se zastal šikanovaného spolužáka, zvedl ze země pohozený kus papíru a hodil ho do koše, usmál se na smutného souseda a dal se s ním do řeči, šel koupit rohlík hladovému bezdomovci, účinně se postavil agresorovi, případně se vzdal práva na sebeobranu, anebo třeba pověděl pravé slovo v pravou chvíli o Kristu.

Pravidlo tří vteřin jde natrénovat a to je dobrá informace. Nejlepší je začít v okamžiku, kdy jsme opět propásli udělat správnou věc v pravou chvíli. Kdo by to neznal? Je zbytečné se donekonečna užírat a nořit do pocitů sebelítosti a sebeobviňování, právě v tu chvíli máme opět tři vteřiny (možná tentokrát o něco víc) na to, abychom se sebrali a rozhodli, že příště se rozhodneme správně.

Ale protože doopravdy nic nejde bez poctivého tréningu, je dobré modlit se za to hned zrána, je užitečné si dopředu promyslet, jak chceme žít po způsobu Krista. Zároveň však je nutné vědět, že v rozhodující chvíli, která určitě přijde, bude třeba čas dlouhého přemýšlení i modlení zanechat, s výjimkou střelné modlitby do nebes, protože nastane kratičká chvíle k rozhodnému činu. A abychom se nebáli, že to v krizové chvíli nezvládneme, bude užitečné s tréninkem začít u nejmenších věcí v rodině či ve sboru, překonat zaměření na sebe, tendenci k lenosti či odkládání, zajímat se o druhého, povzbudit ho nebo mu zdravě vynadat, nabídnout, že něco uděláme, do čeho se nám ještě před chvílí nechtělo atp.

Zásada tří vteřin sice není universální pro řešení všech situací, ale je osvědčená. A rozhodně je obsažena i ve zkušenosti moudrého Kazatele, který pověděl, že všechno má určenou chvíli a veškeré dění pod nebem svůj čas. Některé události jsou sice dané nevyhnutelností situace a příliš je neovlivníme, například porod či smrt, ale mezi tím jsou kratičké momenty, které nesmíme promarnit. Čas je skutečně drahý a leckdy se nám ho opravdu nedostává. Vrcholoví sportovci, např. biatlonisté, by o tom mohli vyprávět, když doslova honí každou vteřinu na dráze či na střelnici. Nicméně platí, že nikdo z nás se nebude moci vymlouvat, že mu chyběly tři vteřinky – alespoň ne co se týká rozhodování udělat správnou věc. Prozatím se ale můžeme v klidu modlit a přemýšlet o tom, jak postupně všechny tři vteřiny v roce 2022 využijeme.

Pán s Vámi a přeji dost rozhodnosti

Bronislav Matulík